

Monumentnummer*: 515632

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2000
Kadaster deel/nr 82791/143

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Koufurderrige Súdwest-Fryslân Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Koufurderrige Koufurderrige

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Woudsend D 1137

Omschrijving**

Inleiding

De stelp-BOERDERIJ ligt aan de oostzijde van de weg en is naar het westen georiënteerd. Zij is in 1875 gebouwd in een sobere traditioneel-ambachtelijke stijl. De boerderij is van hetzelfde type als de exemplaren nr. 29 en nr. 35, uit 1874, die aan dezelfde weg - de straatweg tussen Sneek en Lemmer (aanleg 1843-'44)- zijn gebouwd in de laatste decennia van de vorige eeuw. Omstreeks 1850 was nog geen bebouwing aanwezig in de streek, maar na de inpoldering van de landerijen kwam het bouwproces op gang. De overige boerderijen zijn aanzienlijk aangetast door verschillende veranderingen die in de loop der tijd aangebracht zijn. Dit exemplaar is zowel qua exterieur als interieur in zeer grote mate origineel.

Omschrijving

De stelpboerderij heeft een rechthoekige plattegrond en wordt gedekt door een schilddak van zwarte, gegolfde Friese pannen met een schoorsteen op de voorste nok en twee zeer eenvoudige uileborden. Het voorhuis is uit geel- bruine baksteen opgetrokken, voor de spaarzame ornamentale details zijn gele bakstenen gebruikt; de schuur is uit rood-bruine baksteen opgetrokken. De voorgevel wordt aan de bovenkant begrensd door een eenvoudig hoofdgestel waarboven, in het midden van het dakschild, een dakkapel is geplaatst met zadeldakje, T-venster met tweeruits bovenlicht en twee houten ondiepe pilasters aan weerszijden. De vensterpartijen verdelen de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gevel in twee delen: in het noordelijke deel zitten de twee melkkelderramen -met houten luiken, decoratief verdeelde bovenlichten en in gele baksteen uitgevoerde wenkbrauwstrekken-; in het zuidelijke deel zitten, twee aan twee gegroepeerd, vier zes-ruits-vensters met wenkbrauwstrekken van gele baksteen. In de zuidelijke zijgevel zitten in het woongedeelte twee rechthoekige vensters (waarvan één heel klein) en een houten deur en in het schuurgedeelte negen stalvensters met metalen roedenverdeling. De achtergevel heeft van noord naar zuid: een hoge, houten inrijdeur die tot in het dakschild is opgetrokken, vier kleine stalramen met gele gebogen strekken en een houten deur tot aan de daklijst. In de noordelijke zijgevel zitten twee rechthoekige, drielicht-stalvensters, een houten deur en een klein venster; in het woongedeelte een houten deur met bovenlicht en twee melkkelderramen. Het INTERIEUR is qua indeling nagenoeg origineel. Een soort vierkante voorhal geeft toegang tot de melkkelder aan de noordwest-zijde, die qua indeling deels is veranderd na de komst van de melktank. Het woongedeelte is zowel qua indeling als aanwezigheid van oorspronkelijke interieurelementen, op een paar kleinigheden na, origineel. Op de sobere gang zijn aan de westzijde de deuren naar de woonvertrekken geplaatst en aan de noordzijde de deur naar de melkkelder en de stal; originele elementen zijn onder meer de stenen vloer, de lambrizing van witte tegeltjes en het balkenplafond. In de eerste kamer links is een houten paneelkastenwand met twee bedsteden en een kast, alle met dubbele kastdeuren. In de bedstede bij het raam hangt een beddenkoord en zit, ingeklemd tussen de houten wanden, een -van oorsprong aanwezige- houten wieg. Er tegenover staat een schoorsteenmantel van rood-bruin marmer met witte aders en een houten schouw met groot spiegelvlak en een hoge, geprofileerde kroonlijst, die tot het balkenplafond reikt. Tussen de vensters zijn smalle, houten kasten geplaatst, de houten vouwblinden zijn in houten kastjes opgeborgen in de ruimtes naast de vensters. Hieronder zijn de houten paneelvensterbanken geplaatst. De kamer aan de zuidwestzijde is helemaal betegeld met witte tegeltjes. Tegen de wand rechts van de deur staat een schoorsteenmantel van zwart marmer met hoge schouw met een hoge, geprofileerde kroonlijst die tot aan het balkenplafond komt. De kastenwand er tegenover bestond uit twee bedsteden en een kast. In een bedstede is na de oorlog een kleine ruimte gewonnen voor een keukentje. Tussen de vensters zitten, net als in de andere kamer, kastjes en opbergruimtes voor de vouwblinden en zijn onderlangs de paneelvensterbanken geplaatst. De INDELING VAN DE SCHUUR is origineel, ook al wordt de ruimte niet meer voor het boerenbedrijf gebruikt. De grupstal bevindt zich aan de zuidzijde, aan de oostzijde het deel voor het kleinvee; aan de noordoostzijde is het houten stierenhok aanwezig.

Waardering

De boerderij van het type stelp, aan de Koufurtherige 39 is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling, gevolgd door bouwactiviteiten, als gevolg van de inpoldering van landerijen in de streek;
- vanwege de situering verbonden met de ontwikkeling van de streek;
- vanwege de historisch-ruimtelijke relatie met de wegen en de bodemgesteldheid;
- vanwege de esthetische kwaliteiten van het sobere ontwerp;
- vanwege de in grote mate aanwezige architectonische gaafheid van zowel het exterieur als het interieur;
- in relatie tot de visuele en structurele gaafheid van de dorps- en landschappelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument